

JAK JSME STAVĚŠLI SRUB - I.

ÁčEtvrték, 14 kvĚten 2009

Vyrazili jsme z Bear Creeku poblí Dawson City, kde bydlíme, ještĚ za tmy. Moje manĚelka Joanne, patnáctiletá dcera Mary, náškamarád, zlatokop NovozélanĚan David McBernie, jeho tĚmínáctiletý syn Pascal a já. Jedeme totiĚ postavit srub na náší trapline na West Hart River.

Trapline je území (v nášem pĚmĚpadĚ) zhruba 2500 ĚtverĚních kilometrĚ), kde máme povoleno chytat koĚešinová zvíĚata do pasti. NĚjaké sruby tam sice uĚ jsou, trapper Frank Rae, který tam kdysi Ěžil, jich postavil hned nĚkolik, jenĚ ne zrovna na nejpĚstupnĚjších místech. Ten nejbliĚší z nich stojí na Rae Creeku, cca asi 70 km od nejbliĚší silnice. A taky: nevede tam ĚĚdná cesta, jen stezka a i ta se zaĚne asi v polovinĚ cesty ztrácet. Navíc cestou tam je potĚmĚba pĚkroĚit dva horské prĚsmyky. Náš nový srub, hned na zaĚátku trapline bude "jen" 40 km daleko a bude k nĚmu nutno pĚkonat pouze jeden prĚsmyk. Jeho stavba nám umoĚní snadnĚší pĚstup k celému nášemu území. Jedeme ve dvou pickupech, naloĚených neuvĚĚitelným množstvím potĚbných krámĚ. Po dvaceti minutách odboĚujeme na Dempster Hwy. Za další pĚhodinu nás zastihlo svítání; to uĚ jsme v Ogilvie Mountains, v údolí North Klondike River. JeštĚ jednu pĚhodinku a máme Ěást cesty za sebou. Na zaĚátku Hart Pass je další etapa; to uĚ pĚekládáme vĚci z aut na snĚĚné skútry a sanĚ. Tedy náštĚstí jen asi 6 pod nulou, coĚ není na listopad vĚbec špatné. KdyĚ je všechno naloĚeno, já a David vyráĚíme. Zbytek výpravy na nás bude muset poĚkat v autech. SnĚhu je v prĚsmyku pomĚrnĚ dost a tvoĚmí se závĚje. Zde na tundĚ totiĚ nerostou stromy, jen nízká kĚoviska. a tak to pĚknĚ nafouká. Brzy vidíme první stádo caribou a pak ještĚ nĚkolik dalších... Moje Yamaha Enticer má silnĚší motor, proto jedu první a projíĚím stezku. Hned za mnou jede David se svým Skidoo Tundra. Táhne o nĚco vĚtší náklad, ale protoĚe uĚ má stezku projetou, všechno jde dobĚtĚ. Problémy zaĚinají po deseti kilometrech, za skálou zvanou Table Rock. Stezka zaĚiná být zarostlá kĚovinami a pĚmetínají ji mnohé hluboké pĚmĚkopy, vymleté vodou. NĚkteré potoky ještĚ nestí zamrznout a tak je musíme projíĚdĚt co nejrychleji, aby nám ve vodĚ nechcíp motor. Všechno jde ale pomĚrnĚ dobĚtĚ a po pĚjetí prĚsmyku pĚkroĚujeme zmrzlou West Hart. To uĚ nám zbývalo jen posledních 10 km. Ale je to nejdelších 10 kilometrĚ, které znám. Stezka je buĚ zarostlá kĚovím, odplavena Ěekou nebo prostĚ neexistuje. Ale nakonec všechno dobĚtĚ dopadlo a koneĚnĚ jsme byli na místĚ. U jediné známky civilizace v téhle divoĚinĚ, pĚmĚrné boudy z pĚekliĚky, kterou jsme na svých minulých výpravách pokĚtili "Fort Misery". Postavil ji zdejší outfitter; coĚ je ĚlovĚk, který má licenci k tomu, aby bral cizince na lov. Bouda nemá ĚĚdná okna, dveĚe netĚsní, izolace veškerá ĚĚdná. Tak rychle vykládáme sanĚ a vyráĚíme zase zpĚt. TeĚ uĚ jde vše ale mnohem rychleji. Stezka je projetá, náklad nevezeme ĚĚdný. Za hodinu a pĚl jsme zpĚky u aut, nakládáme ĚĚnu a dĚti a ĚmĚtíme se zpĚt. Nebe nad námi se vyjasĚuje a má najednou krásnou, zimní modrozelenou barvu. Ovšem, ta krása nevĚstí nic dobrého - protoĚe znamená ochlazení. Po nĚkolika pĚestávkách - kvĚli opravĚ saní, které se najednou rozhodly, Ěe uĚ dĚle nepojedou - jsme na místĚ. UĚ byla tma, kdyĚ zaĚínáme Ěezat dĚevo, zatímco hlavnĚ - zadĚlávat okna pomocí rysovačku a igelitu. Netrvá to ale dlouho, všechno je pĚknĚ utĚsnĚno a za hodinu je uĚ v boudĚ útulno, teplo a vĚnĚ Ěaje s rumem dává zapomenout na všechny minulé i pĚmĚpadné budoucí útrapy. PotíĚ je jen v tom, Ěe bouda je malá a pĚmĚpominá spíškrabici neĚ lidské obydlí. Já a Joanne máĚeme tedy na další tĚmĚ týdný na jakĚkoliv romantické chvíli zapomenout :-)). Ráno nás probouzí zima. To je divné - vĚdyĚ David v noci pĚmĚloĚil a oheĚ ještĚ hoĚmĚ... Pohled na teplomĚr venku záhadu ale rychle vysvĚtlil. Je ráno C. A to je na polovinu listopadu opravdu hodnĚ. Nojo, co nadĚláme. Po snídani se tedy co nejtepleji oblékáme a vyráĚíme na cestu; tentokrát pĚšky. Po asi kilometru chĚze pĚkroĚujeme údolí potoka, které zároveĚ tvoĚmí hranici náší trapline. Bylo by hezké, kdybychom mohli postavit srub tady, ale bohuĚel, je zde málo stromĚ. NastraĚíme zde tedy první past na kunu a pokračujeme dál pĚes tundru. Asi po hodinĚ pĚmĚcházíme k místu, které jsme vybrali uĚ pĚdvĚma lety. Hezké místo na vysokém bĚmĚhu, opravdu pĚkný výhled na hory a hlavnĚ - je zde dost stavĚmĚriálu. Svítí zde navíc i v tuhle roĚní dobu sluníĚko. Tak rychle rozdĚlat oheĚ, vaĚmĚ si Ěaj a pĚmed cestou zpĚt do Misery ještĚ jednou všechno dĚkladnĚ prohlíĚíme. Další ráno jsme zpĚt - a to ještĚ východem slunce. A zaĚiná náše práce ... NapĚmed stavíme tzv. walltent; to je stan, ve kterém se dá topit v kamínkách na dĚevo. A - pak uĚ padají první stromy... KaĚdý strom napĚmed odvĚtvíme, pĚmĚmĚzname pĚmesnĚ oloupeme pĚmĚmrzlou kĚru - tedy jak nejlépe se to dá. Pak zaĚne vlastní stavba. Existuje spousta zpĚsobu jak postavit srub. KaĚdý má své výhody a nevýhody. V buši, kam se nedá pĚivĚzt tĚmĚĚ ĚĚdný materiál, jsou moĚnosti pochopitelnĚ více omezené neĚ v civilizaci. Tady musíme postavit klasický srub, vyzkoušený uĚ generacemi lidí Ě v divoĚinĚ. Podlahu bude - alespoĚ zatím - tvoĚmit udusaná hlína. StĚny z oloupaných klad budou asi 6 stop vysoké, v rozích sroubené tím nejjednoduším zpĚsobem - na Ětverhrano, coĚ udĚláme pomoci motorové pily. StĚcha bude tzv. sod roof - na kulatinách, které tvoĚmí strop, bude na nepromokavých plachtách nanesena silná vrstva hlíny, mechu, trávy a zkrátka všeho, co se kolem najde. BĚhem let na ní pak budou rĚst stromky, kĚoví a bĚhví co ještĚ. A to ji dokonale zpevní. KdyĚ na takovou stĚchu ještĚ navíc napadne sníh, má podobné izolaĚní vlastnosti jako jakákoliv jiná stĚcha. A je tĚmĚ zadarmo. Nojo, zadarmo - ale té práce!!! Ale zpĚky k náší stavbĚ - takhle to pak jde den za dnem. Vstát, zatopit, uvaĚmit snídani, pĚtikilometrový pochod na "staveništĚ" a poráĚet další a další stromy. A ty odvĚtvit, naĚezat, osekát, oloupat, pĚmĚsesávat... a tak dál a dál, kaĚ den jsou stĚny vyšený a celá vĚc zaĚiná vypadat jako srub. Kdo nikdy nic nepostavil, neví, jaký je to pak bájeĚný pocit. Náše dĚti, Mary a Pascal, nám dĚlají radost. V loupání klad se z nich stávají pĚmĚborníci, ale máme trochu strach z toho, Ěe se zaĚnou nudit. Navrhujeme jim tedy jejich "vlastní projekt" a oni ho zvládnou s nadšením. Ano, pĚĚtelé, takovou nádhernou kadibudku s výhledem na hory, jakou postavili oni, jen tak nĚkdo nemá. KaĚdý den, ještĚ neĚ se setmí, je nutno zkontrolovat tĚch pár pastí, které v okolí máme. A pak - uĚ za absolvovat onĚch pár kilometrĚ zpĚt do Fort Misery. A zase to samé: rychle zatopit, naĚezat další dĚevo, donést od ĚmĚky vodu, uvaĚmit, udĚlat Ěaj, peĚlivĚ odmĚt z tenĚící se dávky rumu... Ale Ěeknu vám - ty dlouhé veĚ

svítek, u praskajících kamen, jsou opravdu nezapomenutelné. V nichni tmi my dospěli jsme toho zaili v životě tak máme o něm povídat a na ně dčka co poslouchat. Joanne v hle horách roky žila se svým prvním manželem David (po novozélandsky se jeho jméno vyslovuje "Dojvid") má coby zlatokop historek taky plný pytel a já se svými vzpomínkami jakbysmet - jak na roky, kdy jsem závodil se psím spěním, tak na ty, kdy jsem žil v komunistické diktatuře. A tak rovněž nezůstávám pozadu. A náš výlet se pomalu nachýlil ke konci. po téměř tmech týden nastal čas k návratu domů. Srub už má stěny a přit dkladných stěních trámů. Stěchu, okna, dveře a další "drobnosti" budeme dodávat zase přímě. Za mrazivého rána naposled startujeme sněženě skútry a vyrážíme zpět k silnici. Motor mé Mazdy pickup startuje hned, David musí svého osmiválcového dýzla nahřívát pomocí propanového hořáku. Užasle máváme na jediné auto projíždící okolo. První cizí lidé... Doma pak lezu - hned absolování nesmírně potěbné sprchy - na váhu. I přesto, že jsem ty týdny nejedl, ale přímě žral, co se do mě vlo, shodil jsem 5 kilo. Sakra, že bych tady na Yukonu založil odtěvací tábor?

Na závěr pro vás, přátelé, je pár vysvětlujících poznámek: Do našich srubů v divočině jezdíme několik týdnů na začátku zimy, kdy je sezóna lovu kožovinové zvěře, a pak znovu na začátku jara. To už ale spíše jen rekreačně. Jinak žijeme na Bear Creeku. To je taková přímě osada s asi dvaceti domy, vzdálená 10 km od Dawson City. Je zde elektřina, internet, telefon, kolní autobus a všechny další výhody civilizace. Lov kožovinové zvěře dnes už rozhodně není pro nikoho hlavním zdrojem obživy. Já si vydávám peněz coby tidi tžkých strojů pro vládu Yukon territory. A moje tmi dámy? Tahle popisovaná stavba srubu se konala přímě léty, dnes je už holkám (Joanniným dcerám z prvního manželství) jednadacet a devatenáct. Ta starší, Elizabeth, je už dokonce vdaná a živí se tštinou. Její manžel je chlap jak hora a je příslušníkem Královské Kanadské Jízdní Policie. Žijí spolu v městěku Fort St. James. Mladší Mary s námi je stále jezdí do busu, studuje na univerzitě a chce být spisovatelkou a dramaturgem. A já věřím, že se jí to podaří. Má milá Joanne už v místní škole, pracuje coby průvodce v teritoriálním parku a přímě knižky. Její druhá kniha jde tyto dny právě do tisku. První knižka, pod názvem "Breaking Trail", už vyšla v angličtině a němčině (Unterwegs in der Wildnis) a přímě vánoce vyjde i šesky. Těba si ji jednou přímě tete, větu doporučí. Z Yukonu vás všechny zdravím! Pokračování - II. Pokračování - III.